

Prædiken Påskedag d.21.april 2019.

evangelium: Markus 16, 1-8

Ligesom de andre af påskeugens dage i år, vil jeg også i dag lægge vægten på det neddæmpede, det tøvende og det stilfærdige, der også kan være over påskedag.

Alle vores salmer og musik udtrykker en vished, ja, en jubel, men man kunne holde lidt fast i den undren, som Markus fortæller om. Den uvished og uro, der er ved den tomme grav. Det tøvende håb, som kan begynde at indfinde sig.

Og for at sige noget om det, vil jeg begynde med noget, vi kender.

Man kunne nemlig godt spørge sig selv, om ikke den kristne tro begynder med sorg. Sorgen over, at Jesus er død. Og at alt, hvad de derefter fortæller og gør, dem der fulgtes med ham, det er fordi de sørger og ikke vil glemme.

Tit siger vi, at den kristne tro begynder med påskedags opstandelse. Men det er at springe mellemregningerne over, synes jeg.

Det begynder måske med sorgen over, at han er død. Og de oplevede måske det samme, som vi oplever, når en elsket dør fra os? For hvorfor skulle det være anderledes?

Først kan man næsten ikke fatte det, når nogen er død. Jo, man ser den døde krop, og det er den første spæde begyndelse til at fatte adskillelsen. Men fra at man plejede at sige ”er” om den, der er død og så til at skulle sige ”var”, der går noget tid.

Den levende er død. Men den døde lever i os. Det er det store paradoks i sorg. Man ved, at ens levende ven er død. Og man mærker, at den døde lever i en. Død og levende på en og samme gang.

Begge dele er lige sande, i begyndelsen. Og derfor er det et paradoks: det at to modstridende ting er sande begge to. Det er sorgens paradoks. At den levende er død og den døde lever i os.

Det har mennesker altid – og i alle kulturer - prøvet at få hold på. F.eks. ved at bruge ord som sjæl og krop; ja, at adskille sjæl og krop. Sådan så vi siger, at den levende krop er død, men den døde sjæl lever videre. Sådan et billede af ”krop” og ”sjæl”- den døde krop, den levende sjæl, kan give en form for mening, når kisten er kørt væk, men man mærker alligevel den døde i sig. Samværet ophører ikke, selv om det ikke kan ses.

Vi har også andre ord for det. Vi har f.eks. tanker om det, man kalder ”gensynet” – altså at vi engang skal se vores kære døde igen. Mødes igen. For det er umuligt for vores tanke at skule give slip. Den forbundethed, man havde sammen, kan ikke jo ikke bare være væk. Og er jo ikke væk. For man mærker, at båndene ikke er brudt, hverken i krop eller sind. Det er derfor det gør så ondt at miste. Og det bliver pludseligt så sandt, at døden ikke skærer kærlighedens bånd over. Nu er det ikke længere blot ord, man har hørt, nu er det en erfaring. Gensynet kan man lægge over i det hinsides, ”noget engang”. Men gensynet sker også her, mens vi sørger. Ja, sorg er gensyn. Man ser den døde for sig bare ved at

dufte til hendes lommetørklæde eller man ser sin far for sig, når man tager hans gamle spade frem om foråret. Det kalder vi minder og når de får mere form, så kalder vi dem erindringer. Men de kan være så stærke, så vi ser det for os, - og det er også en form for gensyn. Ikke lagt ud i det hinsides, ”når engang”, men placeret midt i vores nutid.

Det sidste, jeg vil nævne, som jeg tror er fælles for os, når vi sørger og for dem, der stod ved Jesu tomme grav, det er at vi begynder at fortælle om vores døde.

Der går ikke lang tid, så er vi i gang med at fortælle. ’Åh, dengang da’. ’Og dengang da...’ Nogle har mange ord og kan brede deres minder ud, med farver og lyde og dufte. Andre har færre ord. Nogen har dem indeni. Nogle er ens egne, altså helt private. Andre kan deles. Nogle vil man gerne dele med andre, andre minder deler man kun med nogle få, - dem, der forstår det ’i rette ånd’, - altså i den ånd, hvor der både er plads til ens kærlighed, ens irritation måske eller dér, hvor man begynder at grine.

Det er let at dele minder, hvis de nogenlunde er i samme retning. Det er langt sværere, hvis de er modstridende. Ja, minder om den samme person kan være SÅ forskellige og modsatrettede, så man ikke kan tale om dem sammen.

Mellem de efterlevende kan der også være nogle, der vil sætte sig på, hvad der er mest rigtigt at huske, og hvad der ikke skal fortælles. Ikke *må* huskes. Vi lever jo aldrig i et magtfrit rum. Heller ikke når vi sørger.

Hvis vi nu forestiller os, at mændene og kvinderne omkring Jesus sørgede, ligesom vi gør, så synes jeg mange ting falder på plads.

Så er det til at forstå, at de lidt efter lidt begyndte at fortælle. Alt muligt, som de næste 50 år efterhånden fandt form og blev til evangelier.

Og det er også til at forstå den første spæde undren og forfærdelse, da de så den tomme grav. Som Markus fortæller. Og vi fatter måske også, at som tiden gik, så måtte de finde nogle udtryk for, at Jesus stadig levede i dem, men også var død. Det kunne vi kalde opstandelsen. At han var oprejst fra de døde.

De fortæller jo aldrig, at de så ham gå ud af graven. Men de fortæller, hvad det gjorde ved dem, når det var som om, han var hos dem stadigvæk.

Det kunne de kun fortælle som et nærvær. Et nærvær, hvor de oplevede, at han var hos dem. I glimt. Et nærvær af trøst. Et nærvær af ’I skal ikke være bange’.

Et nærvær af, ’det jeg begyndte i jer, skal I fortsætte’.

At opleve sådan et nærvær fyldt af velsignelse kunne de kun kalde ”den opstandne”. Eller efterhånden kaldte de Jesus for Kristus – nemlig den salvede, gud selv på jorden.

Sådan synes jeg godt, man kan nærme sig påskemorgens under på. Det er ikke at gøre gud mindre, eller opstandelsen til intet, eller forkyndelsen til almene betragtninger. Men det er for at koble vores erfaring af sorg til det andre har vidnet om sorg og guds nærvær. Altså at turde se gud ikke kun i sin ophøjethed, men

ligeså meget som den, der her i vores liv, kommer os i møde. Trøster os i sorgen, giver os mod, skubber os til at være medmennesker. Er et lys, når dagene er formørkede.

Jeg har trykt et billede af Adi Holzer på programmet i dag. Og det er et ældre billede af ham, fra 2002.

Det hedder 'den svære passage'. Man ser en klovn på en line, straks ud mellem to bjergtoppe, og han balancerer og prøver at holde sig oppe. Hans ansigt er vendt mod et lysende gult, der også har fundet vej til hans lille hat.

Under ham er der en rivende bjergbæk og mørke.

Adi Holzer, som er over 80, født i Østrig, men bor i Hareskoven, var i mange år optaget af klovnenes funktion og af Charlie Rivel, som han var ven med. Han har også stået bag mange kirkeudsmykninger.

Da jeg så det her billede, lagde jeg først mærke til den tynde line, som manden balancerer på og tænkte, den er som en gyngende bro. Og derfra er der ikke langt til Grundtvigs linje: "O, vidundertro, du slår over dybet, din gyngende bro". Og derfor synes jeg billedet passer til påske.

At nærme sig budskabet om påskens opstandelse, - tøvende, stilfærdigt, neddæmpet, men ikke uden glæde, det er at lade troen være som en gyngende bro. Og ikke forlange mere. Lade tilliden til guds nærvær være spæd eller vokse eller juble, men ikke forlange den store påskejubel hver dag. Troen som en line, strakt ud over en slugt, over et mørke. Et dyb, vi ved, vi kan falde i. Men vi håber det ikke.

Den tomme grav hos Markus – det kunne ikke være mere håbløst. Men dér, hvor man virkelig ikke aner noget håb, - det er dér, håbet begynder. Hvor skulle det ellers begynde, som Mikkel Krause Frantzen sagde til vores foredragsdage, og hvordan skulle vi ellers få øje på det?

Balancerende som klovnen på linen over slugten, med ansigterne vendt mod et lysende gult. Vendt mod lyset, så det kan finde vej i os. Troende og håbende. Sammen. Ikke på et skridsikkert fundament, hvor man aldrig vakler. Men solidt nok til at bære os oppe, så lyset kan komme til.

Sådan tænker jeg at opstandelsens glæde også kan se ud. Amen.